

Notitie 20121748-06
Brede school Schuttersplein te Gorinchem
Beoordeling luchtkwaliteitsaspecten

Datum	Referentie	Uw referentie	Behandeld door
9 oktober 2012	20121748-06		M. Souren

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Gorinchem zijn de luchtkwaliteitsaspecten die samenhangen met het project 'Brede school Schuttersplein' te Gorinchem in kaart gebracht en beoordeeld.

Om de ontwikkeling en realisatie van de brede school mogelijk te maken, wordt het vigerende bestemmingsplan (gedeeltelijk) herzien. Op dit moment wordt de ruimtelijke besluitvormingsprocedure die hiervoor nodig is voorbereid. Bij de besluitvorming in deze ruimtelijke procedure dient het bevoegd gezag de gevolgen voor de luchtkwaliteit die samenhangen met de beoogde ontwikkeling, te toetsen aan de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer. Conform de systematiek van dit onderdeel van de Wet milieubeheer, vormt het aspect luchtkwaliteit in ieder geval geen belemmering voor een ontwikkeling als deze niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen.¹

Behalve de wettelijke toets dient het bevoegd gezag ook de milieukwaliteit binnen en in de omgeving van het plangebied te betrekken bij de ruimtelijke besluitvorming. Ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit, is het in dit kader relevant hoe de concentraties luchtverontreinigende stoffen fijn stof en NO₂ zich in de omgeving van het plangebied verhouden tot de grenswaarden c.q. de gezondheidswaarden die voor deze stoffen zijn opgenomen in bijlage II van de Wet milieubeheer.

In het kader van de ruimtelijke besluitvormingsprocedure is in voorliggende notitie onderbouwd dat:

- de ontwikkeling NIBM bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen en;
- de concentraties fijn stof en NO₂ in de omgeving van het plangebied ruimschoots lager zijn dan de grenswaarden c.q. de gezondheidswaarden die voor deze stoffen zijn opgenomen in bijlage II van de Wet milieubeheer.

¹ De ontwikkeling van de 'Brede school Schutterplein' is niet gelegen binnen 300 meter van snelwegen of 50 meter van provinciale wegen waardoor het Besluit Gevoelige bestemmingen geen beperkingen oplegt aan het project.

2 Wettelijk kader

De luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (titel 5.2) worden ook wel de Wet luchtkwaliteit genoemd. Volgens de systematiek van de Wet luchtkwaliteit vormen de luchtkwaliteitseisen in ieder geval geen belemmering voor een ontwikkeling, indien aannemelijk is gemaakt dat het plan leidt tot een 'niet in betekenende mate' toename van de concentraties luchtverontreinigende stoffen fijn stof en NO₂. Ook indien grenswaarden uit de Wet luchtkwaliteit niet worden overschreden bij realisatie van een plan, vormen de luchtkwaliteitseisen geen belemmering.

In de navolgende paragrafen is een samenvatting gegeven van de meest relevante bepalingen uit de vigerende wet- en regelgeving voor de onderhavige ontwikkeling. Dit betreffen de begrippen 'niet in betekenende mate' en grenswaarden. Omdat het plan 'Brede school Schuttersplein' voorziet in onderwijsfuncties voor minderjarigen en kinderdagopvang wordt ook kort ingegaan op het begrip 'gevoelige bestemmingen'.

2.1 Niet in betekenende mate (NIBM)

In het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" is vastgelegd dat een ontwikkeling NIBM bijdraagt, indien de bijdrage aan de concentratie fijn stof of NO₂ niet meer dan 3% bedraagt van de jaargemiddelde grenswaarde van de betreffende stof. Voor de voor luchtkwaliteit maatgevende stoffen fijn stof en NO₂ komt dit overeen met een bijdrage aan de jaargemiddelde concentraties van 1,2 µg/m³. Voor ontwikkelingen die NIBM bijdragen aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen, vormt de Wet luchtkwaliteit geen belemmering en is geen nader luchtkwaliteitsonderzoek vereist.

2.2 Grenswaarden

In tabel 2.1 zijn de grenswaarden voor de voor de luchtkwaliteit maatgevende stoffen fijn stof en NO₂ weergegeven, zoals die op grond van de vigerende wet- en regelgeving gelden in de omgeving van het plangebied.

Tabel 2.1: Grenswaarden voor fijn stof en NO₂

Stof	Norm	2012/2014	2015 en later
NO ₂	Grenswaarde (jaargemiddelde in µg/m ³)	60	40
Fijn stof	Grenswaarde (jaargemiddelde in µg/m ³)	40	40
	Grenswaarde (aantal dagen per jaar dat de 24-uurgemiddeldeconcentratie boven de 50 µg/m ³ mag liggen)	35	35

Bepalend voor de concentraties fijn stof en NO₂ binnen en in de onmiddellijke omgeving van het plangebied zijn de ter plaatse heersende achtergrondconcentraties en de bijdrage vanwege wegverkeer.

2.3 Gevoelige bestemmingen

In de AMvB Gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) of kortweg het Besluit Gevoelige bestemmingen, zijn nadere regels gesteld om te voorkomen dat projecten doorgang vinden die leiden tot een toename van het aantal blootgestelden met een *verhoogde gevoeligheid* in gebieden met een (dreigende) overschrijding van één of meerdere grenswaarde(n).

Hiertoe zijn het Besluit Gevoelige bestemmingen afstanden tot rijkswegen en provinciale wegen opgenomen, waarbinnen (dreigende) grenswaarde overschrijdingen niet zonder nader onderzoek kunnen worden uitgesloten. Voor rijkswegen bedraagt deze afstand 300 meter en voor provinciale wegen 50 meter. Binnen deze afstanden mogen gevoelige bestemmingen enkel worden gerealiseerd, indien aan de hand van een luchtkwaliteitsonderzoek wordt aangetoond dat grenswaarden niet worden overschreden.

In onderhavige situatie is de planlocatie gelegen op circa 500 meter van de provinciale weg N216, op circa 550 meter van de Rijksweg A15 en op circa 800 meter van de rijksweg A27. Het onderhavige plan voorziet daarmee niet in een bestemming zoals bedoeld in het Besluit Gevoelige bestemmingen en het besluit legt dan ook geen beperkingen op aan de realisatie van de Brede school Stalkaarsen.

3 Toets Wet luchtkwaliteit

Hiervoor is toegelicht dat voor ontwikkelingen die NIBM bijdragen aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen, de Wet luchtkwaliteit geen belemmering vormt. Voor het project Brede school Schuttersplein is de toename van het gemotoriseerde verkeer van en naar het plangebied bepalend voor de bijdrage aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Hierna is bepaald of deze toename leidt tot een NIBM bijdrage aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen.

3.1 NIBM-toets verkeersproductie Brede school

In de nieuw te bouwen brede school Schuttersplein van circa 5.500 m² BVO worden de onderstaande functies ondergebracht:

- protestants christelijke basisschool Samen Onderweg;
- protestant Christelijke SO en VSO school de Cirkel voor kinderen van 4 tot 18 jaar met een be-perking;
- stichting Kindercentrum Gorinchem (SKG) met een kinderdagverblijf, peuter- en buitenschoolse opvang;
- syndion, kinder- en buitenschoolse opvang voor kinderen met een handicap;
- gymzaal.

Bepalend voor de verkeersproductie is het halen en brengen van kinderen door de ouders, met openbaar vervoer en speciaal vervoer. Daarnaast leidt ook het komen en gaan van personeel tot verkeersbewegingen van en naar het plangebied.

Voor het berekenen van de verkeersproductie is gebruik gemaakt van door de gemeente Gorinchem aangeleverde gegevens over de te verwachte toekomstige parkeervraag en ruimtestaat. Deze parkeervraag gaat uit van circa 86 auto's, 11 bussen en 4 taxi's per schooldag voor het brengen en halen van kinderen. Daarbovenop wordt uitgegaan van circa 60 auto's ten behoeve van personeel.

Voor personeelsleden wordt ervan uitgegaan dat deze één keer per dag komen en één keer per dag vertrekken (2 bewegingen). Voor het halen en brengen van kinderen is per voertuig uitgegaan van 4 bewegingen per schooldag. In totaliteit leidt dit op een gemiddelde weekdag tot een verkeersproductie van circa 375 verkeersbewegingen². Vanuit een veilige benadering is de verkeersproductie in het voorliggend onderzoek naar boven afgerond op 400 verkeersbewegingen per weekdag en is het aandeel bussen aangemerkt als vrachtverkeer en afgerond op 10% (worstcase).

Voor het bepalen van de (worstcase) bijdrage aan de concentraties fijn stof en NO₂ is gebruik gemaakt van de NIBM-rekentool. De NIBM-rekentool is ontwikkeld door InfoMil in samenwerking met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en werkt volgens de rekenregels van SRM 1 uit de RBL 2007. De tool is daardoor ook geschikt voor de onderhavige binnenstedelijke situatie.

De essentie van de NIBM-rekentool is dat het merendeel van de invoergegevens berust op een **worstcase** situatie: bij de berekening van de concentratietoename zijn de kenmerken van het verkeer, de straat en de omgeving zo gekozen dat een situatie ontstaat met een maximale luchtverontreiniging. De berekende concentratietoenames vormen daardoor altijd een overschatting van de werkelijk te verwachten concentratietoename. De resultaten van de berekening met de NIBM-rekentool zijn navolgend samengevat.

Tabel 3.1: Weergave rekenresultaten NIBM-rekentool³

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit		
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		400
Aandeel vrachtverkeer		10,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,77
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,17
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

² (101 x 4) + (60 x 2) = 524 bewegingen per schooldag = 375 bewegingen per weekdag

³ De meest recente versie van de NIBM-tool is van juni 2011. De emissiefactoren voor wegverkeer in deze tool verschillen slechts minimaal (-5 tot + 5%) van de emissiefactoren die in maart 2012 zijn vrijgegeven. Gelet op de ruime onderschrijding van de NIBM-grens, is het uitgesloten dat op basis van nieuwe inzichten in voertuigemissies wel een overschrijding van de NIBM-grens optreedt.

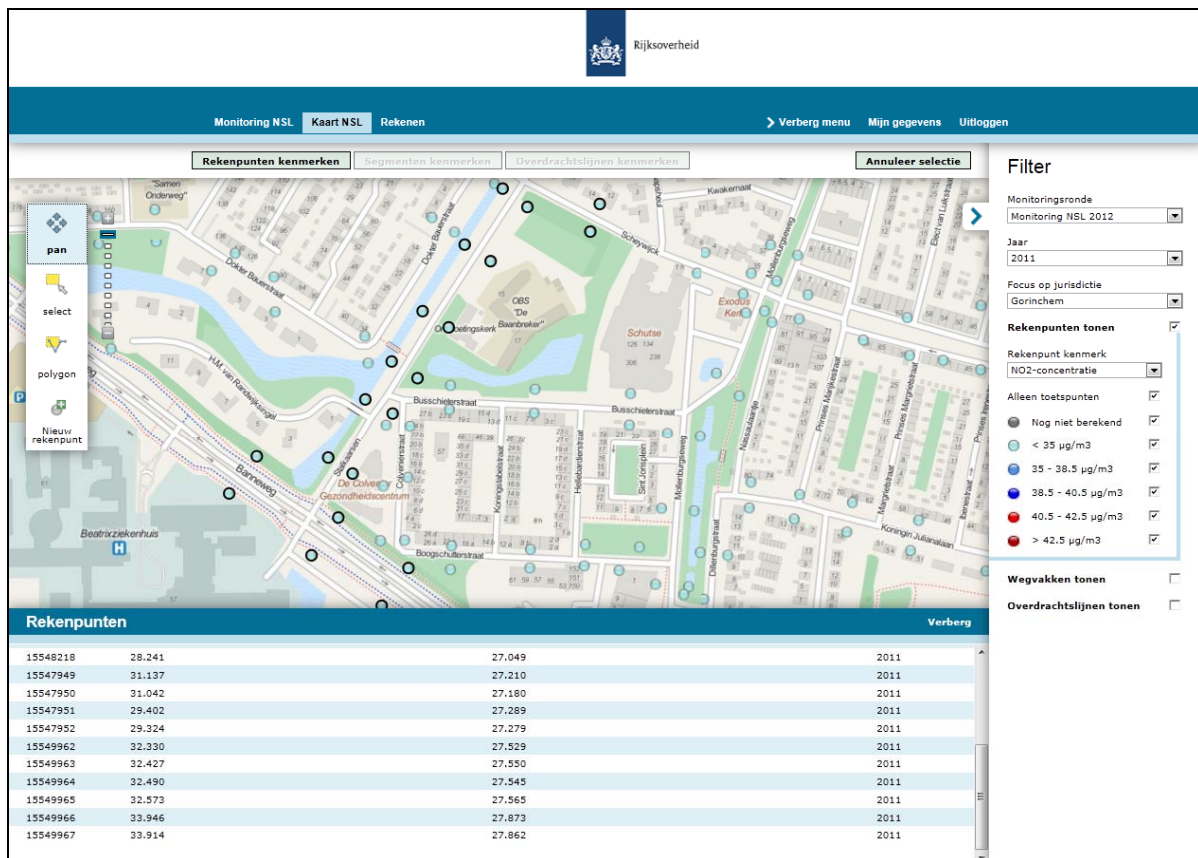
Uit de tabel 3.1 volgt dat het project Brede school Schuttersplein in een absolute worstcase benadering leidt tot een bijdrage aan de concentraties fijn stof en NO₂ die ruimschoots lager is dan de NIBM grens van 1,2 µg/m³. Hiermee is staat vast dat het plan leidt tot een NIBM bijdrage aan de concentraties fijn stof en of NO₂.

Op grond van artikel 5.16, eerste lid, onder c van de Wet luchtkwaliteit staat vast, dat de luchtkwaliteitsaspecten uit de wet geen belemmering vormen voor de realisatie voor het plan Brede school Schuttersplein.

4 Luchtkwaliteit ter plaatse van het bouwplan

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is een instrument ontwikkeld waarmee voor elke regio in Nederland wordt berekend en gemonitord, wanneer en tegen welke beleidsinspanning aan grenswaarden wordt voldaan. Dit instrument, de NSL Monitoringstool, is in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (het voormalige VROM en Verkeer en Waterstaat) tot stand gekomen en in samenwerking met gemeentelijke en provinciale overheden ontwikkeld.

In overleg met de gemeente Gorinchem is in voorliggend onderzoek uitgegaan van de meest recente versie van de Monitoringstool (oktober 2012). Uit de berekeningen van deze NSL Monitoringstool volgt dat de concentraties fijn stof en NO₂ in de omgeving van het plangebied in de periode tussen 2011 en 2020, ruimschoots lager liggen dan de grenswaarden voor deze stoffen. Ter informatie is de ligging van de geraadpleegde rekenpunten uit de Monitoringstool 2012 weergegeven in figuur 4.1.

Figuur 4.1: NSL rekenpunten in de directe omgeving van het plangebied

De hoogste concentraties worden met de Monitoringstool berekend in 2011 langs de Banneweg ten westen van de kruising met de Stalkaarsen. Met 27,9 µg/m³ fijn stof en 33,9 µg/m³ NO₂ liggen de concentraties ruimschoots beneden de in dat jaar geldende grenswaarden van respectievelijk 40 µg/m³ en 60 µg/m³. In het jaar 2015 nemen de concentraties verder af tot 23,7 µg/m³ fijn stof en

29,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 . Daarmee liggen ook in 2015 de concentraties in de omgeving van het plangebied ruim beneden de dan geldende grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ⁴.

De voorgenoemde concentraties zijn berekend op korte afstand van de Banneweg ten westen van de kruising met de Stalkaarsen. Direct ter plaatse van het plangebied, op korte afstand van de Stalkaarsen, bedraagt de concentratie fijn stof 27,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ en de concentratie NO_2 29,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ in het jaar 2011. In het jaar 2015 nemen de concentraties verder af tot 22,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof en 25,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 . Ook direct ter plaatse van het plangebied worden de grenswaarden voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen dus ruimschoots gerespecteerd.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat na 2015 de concentraties luchtverontreinigende stoffen verder afnemen als gevolg van dalende achtergrondconcentraties en schoner wordend verkeer. Gelet op de NIBM-bijdrage van het onderhavige plan aan de concentraties fijn stof en NO_2 en de zeer ruime marge tot de grenswaarden, staat vast de concentraties luchtverontreinigende stoffen binnen en in de omgeving van het plangebied Brede school Schuttersplein ruimschoots lager liggen dan de grenswaarden die voor deze stoffen zijn opgenomen in de Wet luchtkwaliteit.

5 Samenvatting en conclusie

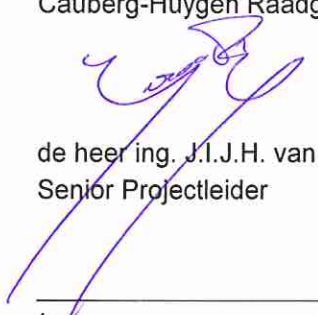
In voorliggende notitie zijn de luchtkwaliteitsaspecten die samenhangen met de geplande realisatie van de 'Brede school Schuttersplein' gelegen aan de Stalkaarsen 15-17 te Gorinchem geïnventariseerd en beoordeeld.

Uit de uitgevoerde beoordeling volgt dat het plan Brede school Schuttersplein niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Op grond van artikel 5.16, eerste lid, onder c van de Wet luchtkwaliteit staat daarmee vast, dat de luchtkwaliteitsaspecten uit de wet geen belemmering vormen voor de realisatie van het plan.

Uit een inventarisatie van de te verwachten concentraties luchtverontreinigende stoffen in de directe omgeving van het plangebied, volgt verder dat de concentraties fijn stof en NO_2 ter plaatse (nu en in de toekomst) ruimschoots lager liggen de grenswaarden die voor deze stoffen zijn opgenomen in bijlage II van de Wet luchtkwaliteit.

Op grond van de voorgenoemde bevindingen wordt geconcludeerd dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de realisatie van het project Brede school Schuttersplein.

Cauberg-Huygen Raadgevende Ingenieurs BV

de heer ing. J.I.J.H. van Rooij
Senior Projectleider

⁴ Bij een jaargemiddelde concentratie van 31,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt voor fijn stof ook aan de daggemiddelde grenswaarden voldaan. Deze equivalente jaargemiddelde concentratie wordt ook ruimschoots gerespecteerd in de omgeving van het plangebied. Bron: Monitoringstool 2012 - www.NSL-monitoring.nl.